

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

За єдину Помісну Українську
Православну Церкву!

Часопис Волинської єпархії
Київського Патріархату

№8 (81) серпень 2011 р.

День хрещення Київської Русі-України – церковне й державне свято – багато волинян, зокрема понад 250 священників, знову відзначили у столиці. 28 липня архієпископ Луцький і Волинський Михаїл, духовенство й миряни взяли участь у Божественній Літургії, яку очолив Патріарх Київський і всієї Русі-України Філарет у кафедральному Володимирському соборі, хресному ході (на світлині Ігоря Сацика) та двох молебнях: на майдані перед Святою Софією (з нагоди відзначення цього року 1000-ліття її закладення) та біля пам'ятника рівноапостольному князеві Володимиріу.

3 ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ

14 вересня – церковне Новоліття

Світський Новий рік люди зустрічають під дзенькіт келихів і феєрверкову стрілянину. А Новий рік церковний – тихий і майже непомітний навіть для тих, хто вчашає до храму.

Цю дату Христова Церква встановила 325 року на Першому Вселенському соборі. День вибрано на спогад про початок проповіді, прилюдного служіння Ісуса Христа.

Кожен юдей чоловічої статі мусив бути грамотним, щоб читати Святе Письмо, зокрема на зібранні вірних. Божий Син використав цей звичай, щоби звістити про початок Своєї місії на землі. У день, що відповідає сучасному 14 вересня, у синагогах читали уривок із Книги пророка Ісаї про майбутній прихід Спасителя: «Дух Господа Бога на Мені, бо Господь помазав Мене бла-

говістити убогим, послав Мене зцілити скрушених серцем, проповідувати полоненим визволення і в'язням відкриття в'язниці, [сліпим прозріння], проповідувати літо Господнє благоприємне...» (Іс. 61:1–2).

Цей важливий епізод життя Ісуса доніс нам євангеліст Лука: «І прийшов у Назарет, де був вихований, і увійшов, за звичаєм Своїм, в день суботній у синагогу, і став, щоб читати. Йому подали Книгу пророка Ісаї; і Він, розгорнувши книгу, знайшов місце, де було написано...». Далі апостол наводить рядки з Ісаї (але неточно, бо за тих часів не було звичаю точного цитування). Далі ж: «І, згорнувши книгу, і віддавши служителю, сів, і очі всіх у синагозі були звернені до Нього. Він почав говорити їм: нині справдилося писання, яке ви почули» (Лк. 4:16–17, 20–21).

Того дня, строго кажучи, закінчився старозавітний етап вірування в Єдиного Бога і зі старозавітних слів розпочався етап новозавітний. Ісус вийшов на проповідь, що триває й донині. Триває читанням Його Слова. Християнська Церква встановила, що протягом року частини Євангелія читаються в Божих домах у певній послідовності: закінчується попередній річний цикл і від 14 вересня розпочинається новий. Це і є церковне Новоліття. Тож нехай Усевишній сподобить нас ще раз послухати ці уривки, аби належно підготувати свої душі до переходу у вічність.

Із Новим церковним роком, браття і сестри!

Віктор ГРЕБЕНЮК

Наша газета – у Вашу скриньку

Боголюб'язний читачу! Наш часопис – надійна підмога та корисний засіб у духовному житті православного християнина. Аби ця найпопулярніша волинська релігійна газета надходила Вам додому – випишіть її у будь-якому поштовому відділенні області, починаючи з будь-якого місяця.

Вартість одного примірника з доставкою – **1 грн 48 к.** (без вартості приймання передплати). Індекс у поштовому каталозі обласної періодики – **91241**. Архів основних публікацій «Волинських єпархіяльних відомостей», радіопередачі, церковні новини тощо – в інтернеті за адресою: www.pravoslavja.lutska.ua

ХРОНІКА

У кафедральному соборі

12 червня, у День П'ятдесятниці, архієпископ Луцький і Волинський Михайл очолив урочисту Літургію і виголосив проповідь. Він, зокрема, зазначив, що це торжество є не тільки початком Церкви Христової, а й свого роду днем рідної мови. Адже під натхненням Святого Духа апостоли не просто безстрашно вийшли на проповідь Христового вчення, а промовляли живими, рідними для тогочасних народів мовами. Це для нас, українців, означає, що богослужіння й усе церковне життя має провадитись українською. Це, між іншим, ознака його благодатності. Плоди Святого Духа різноманітні. Кожен віруючий може сподобитися їх. Це не залежить ані від освіти, ані від статі, віку чи суспільного становища. Умова лишень одна: щире серце, щире бажання прийняти Святого Духа. Хай же Він діє у кожному з вас – таким чином, яким зволить саме у вашому випадку, побажав високопреосвященний.

14 серпня, на свято Винесення чесних древ животворчого хреста Господнього (Медовий Спас), староста собору протоієрей Володимир Подолець на запрошення управління культури і туризму облдержадміністрації взяв участь у фестивалі мистецтв «Пісні Великої Волині», що проходив на Театральному майдані Луцька. Душпастир виголосив вітальне слово та окропив освяченою водою учасників заходу, членів Братства бджолярів Волинського краю «Ройовий стан», які прийшли під своєю короною, та інших пасічників.

У Луцькому районному деканаті

Рівно рік минає від початку будівництва храму Преображення Господнього в с. Зміїнець (настоятель – протоієрей Володимир Лозинський). А вже не тільки споруджено сам Божий дім, а й прийшла пора піднести на нього золотосіяні хрести. Їх придбав підприємець Володимир Микулич. Освятити ці символи нашої віри 12 червня, на День Святої Трійці, прибув архієпископ Михайл. Долучитися до цього обряду прийшли численні парафіяни, зокрема голова сільради Ігор Ярмольський. Високопреосвященний виголосив проповідь про зішестя Святого Духа й закликав вірних і надалі «Духа не вгашати», плекати Його плоди.

9 серпня парафія Великомученика і цілителя Пантелеймона в с. Рованці (Гнідава) відзначила престольне свято й 111-ту річницю храму. Урочисту відправу очолив владика Михайл, із яким співслужили декан протоієрей Володимир Присяжнюк, ковельський міський декан протоієрей Анатолій Александрюк, настоятель протоієрей Сергій Коць та інше духовенство. Виголошуючи проповідь, архієрей пояснив, чому людина хворіє з богословської точки зору. Він закликав присутніх не занедбувати духовного життя у піклуванні про добре здоров'я, адже «очищаючи свою душу, ми оздоровлюємо й очищаємо своє тіло».

У капеланській службі

14 червня наш архієпископ освятив каплицю Преподобного Агапіта Печерського, лікаря безвідплатного, у поліклініці № 1 м. Луцька. Високопреосвященний звернувся до медиків з пастирським словом. Він наголосив, що їхній дар, як і дар священників, – од Бога, які мають піклуватись і за тіло, і за душу людей. Тож лікар і панотець у кожного повинен бути свій, якому можна відкрити потаємне. Тому каплиця в лікарні – це дуже потрібне й доречне поєднання. Нехай Господь благословляє і працівників медицини, і пацієнтів, сказав високопреосвященний.

Владика нагородив благословенними грамотами головного лікаря Ігоря Гнетньова та спонсора влаштування каплиці лікаря Ігоря Галича.

Тимчасово, до вересня, її настоятель священник Борис Григлевич служить тут Літургію щосередини (початок о 10 годині), надалі каплиця буде відчинена постійно.

15 червня, у День медичного працівника, архієрей, віце-канцлер, старший капелан епархії протоієрей Олександр Безкоровайний, декан кафедрального собору Святої Трійці протоієрей Микола Нецькар та інші священнослужителі взяли участь у ро-

СВЯТИНИ ВОЛИНИ

Шукати Бога

Десять років тому на території 15-го мікрорайону Нововолинська було закладено перший камінь під будівництво Свято-Михайлівського храму. Тож, як повідомляє сайт парафії Cerkvapl.com, 19 червня відбулося ювілейне свято, яке очолив архієпископ.

Під час Божественної Літургії в церкві, де правиться нині, з архієреєм співслужили декан протоієрей Стефан Фульмес, настоятель протоієрей Михайло Нідзельський, інше духовенство переважно місцевого, а також Володимирського міського деканатів.

Потому відбулася хресна хода навколо кожного з Божих домів – діючого та будованого. Владика відслужив молебень, освятив купол і накупольні хрести, придбані окремими пара-

фіянами, та висловив сподівання, що невдовзі буде освячено і новий храм.

«Кожен із нас повинен шукати Бога, – сказав високопреосвященний. – Шукати Його і знаходити у всякому творінні Всевишнього: у природі, у кожній людині... Робити добро ближньому – це значить знаходити Бога. І будувати Божий дім – це так само шукати й знаходити Бога. Бо тут ми молимося і пізнаємо Творця, тут ми стараємося набутти мудрості, сили протидіяти гріху, готувати свою душу до вічності. А це те, за чого людина приходить у світ».

Того ж дня в Михайлівській церкві було вперше виставлено для шанування ковчежць із частинками мощей кількох святих, який відтепер постійно тут перебуватиме.

Пульсує церковне життя

23 червня архієпископ Михайл освятив надкупольні хрести двох храмів Маневецького деканату: Святителя Миколая Чудотворця в селищі Колки та Великомученика Юрія Переможця в селі Новоукраїнка (настоятель – декан протоієрей Андрій Закидальський).

Владика привітав віруючих із важливою та знаменною подією. Наголосив на тому, що увінчуючи храм святим хрестом, ми радіємо перемозі Господа над смертю та сподобляємось благодаті Божої.

Після належних священнодій парафіяни цілували ці завітчані символи нашого спасіння.

Найбільш хвилюючим моментом стало підняття та встановлення хрестів. У багатьох були сльози радості, чулися слова подяки Творцеві. Встановлення стало можливим завдяки спецтехніці, наданій начальником УМНС України у Волинській області генералом Володимиром Грушовінчуком.

Команді МНС настоятель храмів подарував Почаївську ікону Пресвятої Богородиці. Жертводавців і фундаторів відзначено благословенними архієрейськими грамотами.

Віктор ГРЕБЕНЮК

чистих заходах, які в Палаці учнівської молоді провів колектив обласної клінічної лікарні. Владика привітав головного лікаря Івана Сидора та інших «людей в білих халатах» із професійним святом, побажав, аби всі їхні пацієнти з Божою допомогою видужували, а праця приносила задоволення, галузь швидко розвивалась. Потому духовенство відправило подячний молебень. До молитви долучились, окрім медичних працівників, голови облдержадміністрації Борис Клімчук, облради Володимир Войтович, міськради Микола Романюк.

17 червня капелан Волинського національного університету протоієрей Віктор Михалевич взяв участь у круглому столі на тему «Роль Церкви в побудові громадянського суспільства». Організатор – комісія у справах мирян Української Греко-Католицької Церкви. До обговорення приєдналися екзарх Луцький УГКЦ єпископ Йосафат (Говера), доктор філософії Юрій Підлісний та інші. Учасники дискутували на такі теми: «Точки дотику цінностей християнського та громадянського суспільств», «Людина та суспільство – християнська перспектива».

23 червня архієпископ благословив перший благодійний обід, улаштований Луцьким біотехнічним інститутом Міжнародного науково-технічного університету. Його проведення коштом власників цього вишу Григорія і Надії Стеценків для близько сорока малозабезпечених, бездомних, членів багатодітних сімей. Організаційну роботу виконували десятеро студентів-добровольців під керівництвом методиста з виховної роботи Наталії Шавули. Було також роздано одяг, іграшки, які принесли парафіяни храму Святих мучениць Віри, Надії, Любові й матері їхньої Софії, що діє на території цього інституту (настоятель – священник Андрій Ротченков). Такі обіди в наметах на церковному подвір'ї провели ще двічі (один раз на тиждень), потому – солодкі столи. Після закінчення відпусток працівників інститутської ідаліні благодійні акції буде поновлено.

1 липня архієпископ Михайл на запрошення ректора Волинського інституту економіки та менеджменту Артура Горбового відвідав цей заклад із нагоди вручення дипломів його випускникам. Архієрей, а також старший капелан епархії протоієрей Олександр Безкоровайний, декан кафедрального собору Святої Трійці протоієрей Микола Нецькар і капелан цього навчального закладу священник Богдан Репіньовський відслужили подячний молебень. Владика звернувся до близько шестисот випускників із напутнім словом і поблагословив їх. Співпраця Київського Патріархату з цим вишем доволі плідна. Так, минулого навчального року о. Богдан, окрім звичайних душпастирських зустрічей зі студентами й викладачами, вів у першокурсників основи християнської моралі (одна лекція на тиждень). Надалі передбачається виділення приміщення для капеланської роботи.

У Володимирських деканатах

18 червня архієпископ відвідав собор Великомученика Юрія Переможця у Володимирі з нагоди 50-річчя його настоятеля, протоієрея Євгена Шевчука (декана). Після Божественної Літургії владика від імені Патріарха Філарета вручив ювілярю орден Рівноапостольного князя Володимира III ступеня й виголосив проповідь. «Людина приходить на цей світ, щоб прожити праведне життя й заслужити оселення в Раю. Тож день народження обов'язково треба використовувати, аби нагадати нашому ближньому про його місію в цьому житті й про ціль земного життя – вічне блаженство на Небесах», – зазначив високопреосвященний. Вітали цього дня й зичили сподобитися ласки Божої численні парафіяни, серед них – голова райдержадміністрації Валентин Скуба й заступник міського голови Олег Свідерський, та співслужителі – священники володимирських деканатів, зокрема міський благочинний протоієрей Юрій Пилипець.

24 червня, напередодні Дня молоді, священники собору Різдва Христового на чолі з настоятелем протоієреєм Миколою Удудом взяли участь у відкритті турніру з міні-футболу серед юніорок та жінок «Спорт для всіх» з метою популяризації здорового способу життя.

Продовження на 4 стор.

ВІДПОВІДЬ БОГОСЛОВА

ЩОБ СПАСТИСЯ

Хворобою дитини Господь кличе до покаєння та благочестивого життя

Запитання

Чому хворіють безгрішні діти?

Відповідає протоієрей Віталій Собко

«...Я знайшов, що Бог створив людину правою...» (Еккл. 7: 29). Він «не створив смерті і не радіє загибелі живих...» (Прем. 1:13), а «створив людину для нетління і зробив її образом вічного буття Свого» (Прем. 2:23). Із Біблії дізнаємося, що досконалість створеної людини передбачала відсутність хвороб та смерті. Однак гріхопадіння все це зруйнувало...

Непростим є питання хвороби дітей. І з точки зору людської справедливості на нього відповіді, мабуть, не знайти.

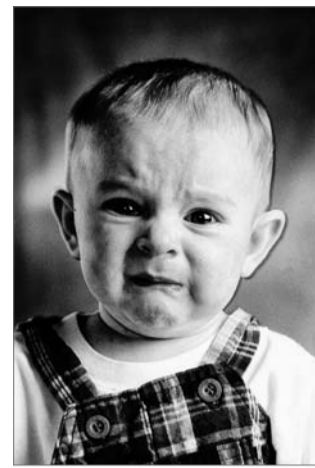
Дехто вважає, що страждання дітей – покаєння Боже за гріхи батьків. Очевидно, так думали й учні Спасителя, коли запитували про

сліпонародженого: «...Хто согрішив, – він чи батьки його, що сліпим народився?» (Ін. 9:2). Адже в Старому Заповіті кілька разів зустрічаються вирази: «...Я Господь, Бог твій, Бог ревнитель, що карає дітей за провини батьків до третього і четвертого роду тих, які ненавидять Мене» (Вих. 20:5; Втор. 5:9). Щоправда, ці слова звернені до євреїв, які, вийшовши з єгипетського полону, ще довго ухилилися в ідолопоклонство. Тому Господь і супроводжував Свої заповіді суворими настановами. Але ніде більше такі страшні слова в Біблії не повторюються, на відміну від інших: «Навіщо ви вживаєте у землі Ізраїлевій це прислів'я, говорячи: „батьки їли кислий виноград, а у дітей на зубах оскома“? Живу Я! – говорить Господь Бог, – не будуть надалі говорити прислів'я це в Ізраїлі» (Єз. 18:2–3). «Ви говорите: „чому ж син не несе провини

батька свого?». Тому що син чинить законно і праведно, усіх уставів Моїх дотримується і виконує їх; він буде живий. Душа, яка грішить, вона вмере; син не понесе провини батька, і батько не понесе провини сина, правда праведного при ньому і залишається, і беззаконня беззаконного при ньому і залишається» (Єз. 18:19–20). «...Кожен буде помирати за своє власне беззаконня; хто буде їсти кислий виноград, у того на зубах і оскома буде» (Єр. 31:30).

У Церкві побуває кілька ймовірних причин хвороби малечі. Зокрема, що дитина є членом сім'ї – єдиного духовного організму. Тож коли батьки отруюють його своїми гріхами, страждає дитина як найменш захищений член цього організму.

Діти можуть хворіти, щоб їхні батьки прийшли до віри. Можливі й інші шляхи Промислу Божого. Адже не випадково при зціленні сліпонаро-

дженого Господь сказав: «...Ні він не згрішив, ні батьки його, а це для того, щоб відкрилися на ньому діла Божі» (Ін. 9:3).

Доречно пише й відомий російський священик та лікар о. Олексій Грачов у книзі «Когда болеют дети»: «Хворі діти приймають на себе подвиг мучеництва і юродства ради того, щоб Господь не до кінця прогнівався на цей світ, і ми, можливо, завдяки їм ще маємо час на покаєння... За що страждають діти? А за що страждав Спаситель?.. За наші гріхи. За наше недбальство щодо спасіння наших і їхніх душ... Гріх тому і є найбільше зло, що від нього страждають невинні. Але за цим же законом стражданнями одних спокутуються гріхи інших. „...Ранами Його ми зцілилися“ (Іс. 53:5), – кажемо про Господа Ісуса Христа, Який відчинив нам двері спасіння».

Бажаєте одержати відповідь православного богослова на Ваші запитання? Звертайтеся до редакції: 43025 Луцьк, Градний узвіз, 1; (0332) 72-21-82; pres-sluzhba@ukr.net

ТОЧКА ЗОРУ

ЧИТАЙМО РЕТЕЛЬНИШЕ

Виповнюються ювілеї двох п'єс Лесі Українки. Один гучно, другий – непомітно

Не раз від людей віруючих доводиться чути запитання: чому так шанується «Лісова пісня»? Адже мавка, русалки, подані в ній як позитивні персонажі, це нечиста сила. Спробуємо наразі відповісти.

Цього року минає століття від часу написання «Лісової пісні». Одроз, ще в рукописі, п'єсу стали шанувати найбільшим твором Лесі, її, як мовлять літературознавці, таг-пит орис. Талант Лариси Петрівни визначний, і вона була людиною високоосвіченою. Зокрема завдяки її старанням наша література вийшла на світові обшири. За життя її більше знали як лірика, драматичні твори вважалися заважками для постановки. До того ж, усі вони були, крім хіба що першої п'єси «Блакитна троянда» (якої публіка не прийняла), – на неукраїнські теми, хоча за шатами давніх удеїв чи римлян добре видно болі України. Лише під кінець життя Леся написала дві драматичні речі на теми українські – «Бояриню» й «Лісову пісню». Це стало однією з причин такої популярності цієї драми-феєрії.

Друга причина – у жанрі. Феєрія – циркова чи театральна вистава на казковий сюжет зі сценічними ефектами й трюками. Термін виводиться від французького «fée» – чарівниця, фея. У слов'янському фольклорі їм почасти відповідають русалки – водянні, польові чи лісові. За давніми віруваннями, мавки, русалки – це душі тих, що померли неохрещеними (слово «мавка», або ж «навка», походить від давньорусько-

го «навь» – мрець). Вони начебто всіляко шкодять добрим людям, спричиняють смерть. Отже, їх треба остерігатися, оминати; проти їхньої сили є помічне зілля й замовляння, але знищити мавок неможливо. Тобто це нечиста сила.

Проте в «Лісовій пісні» авторка своєрідно обіграла мотиви українського фольклору, зокрема народної демонології. Мавка у п'єсі уособлює

ці щирості, вразливості поетеса вибрала мавку. Знамениті слова «Я в серці маю те, що не вмирає», які так часто цитують щодо Лесі, це слова саме Мавки. Є гадка, що спирається на місцевий переказ, нібито в цьому образі літераторка описала свої почуття до сільського парубка Ярила Кубака.

Дуже цікаві спогади самої Лариси Петрівни, як вона створила феєрію (всього за десять днів!), і взагалі – під яким натхненням творила. «...Ледве забереуся до якоїсь спокійнішої роботи, так і „накотить“ на мене яка-небудь непереможна деспотична мрія, мучить по ночах, просто п'є мою кров, далі! Я часом аж боюся цього – що се за манія така?..». «Я тоді тільки можу боротись (чи скоріше забувати про боротьбу) з виснаженням, високою температурою і іншими пригнітаючими інтелект симптомами, коли мене попросту гальванізує якась *idée fixe*, якась непереможна сила. Юрба образів не дає мені спати по ночах, мучить, як нова недуга, – отоді вже приходиться демон, лютий над всі недуги, і наказує мені писати, а потім я знову лежу *zusammengeklappert*, як порожня торбина. Отак я писала „Лісову пісню“».

Пояснимо. Гальванізація – це застосування електричного струму. Французький вираз *idée fixe* означає *навіязлива думка*, німецьке слово *zusammengeklappert* – значить *розслаблена*. Вислів же «приходить демон, лютий над всі недуги» – це, либонь, алюзія, своєрідний натяк, на Святе Письмо (Лк., 11:24–26): «Коли нечистий дух виїде з людини, то ходить місцями без-

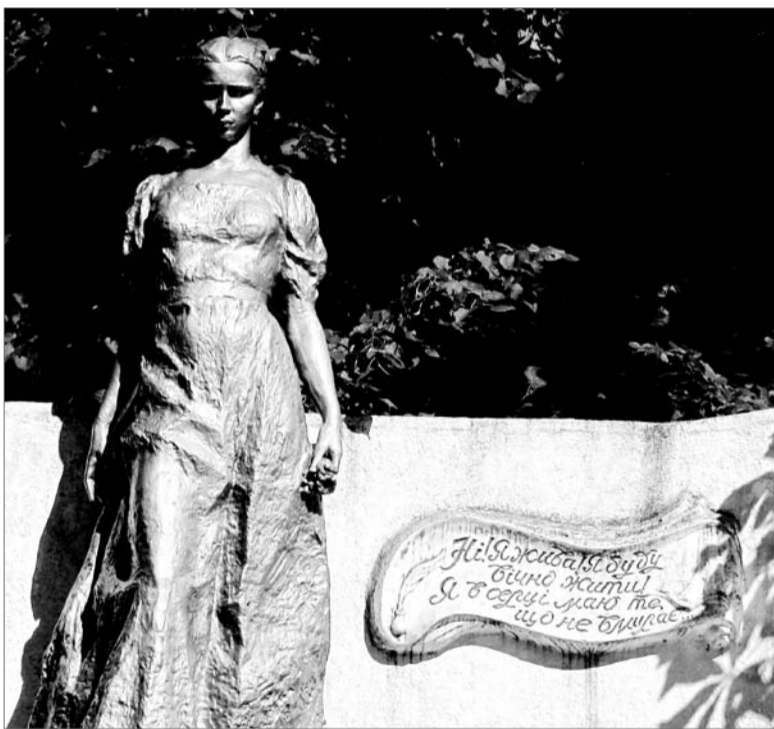
водними, шукаючи спокою, і, не знаходячи, каже: повернись у дім свій, звідки вийшов; і, прийшовши, знаходить його виметеним і прибраним. Тоді йде й бере з собою інших сім духів, ще лютіших за себе, і, увійшовши, живуть там, – і буває для людини тієї останнє гіршим за перше».

Як розуміти ці уривки з листування Лесі Українки? Надіємося, що це не більше ніж образний опис творчого екстазу. Однак нам, православним християнам, необхідно не забувати про молитви за прощення гріхів та упокій душі раби Божої Лариси. Хоча поховали її не відспівуючи, покликаючись на волю небіжчиці. Священики на похованні присутні були – як шанувальники її творчості та штатний цвинтарний батюшка, – але повного обряду похорону не звершували.

...Та цього року виповнюється ще одне століття, ще один славетний ювілей. Виповнюється якимось так зовсім непомітно. У 1911-му було вперше надруковано трагедію Лесі Українки «Руфін і Прісцилла» – про мужність перших християн, про складний прихід до істинної віри. Писала її кілька літ. Не покладалася на саме лише натхнення: простудіювала чимало складної літератури різними мовами, консультувалася з кращими фахівцями. «...Працювала я над сим твором багато й інтенсивно... Ся драма дуже лежить мені на серці... Мені здавалось, що я не смію вмерти, не скінчивши „Руфін і Прісцилла“», згадувала трохи згодом.

На відміну від «Лісової пісні», цю п'єсу дуже рідко ставлять, та й читають мало. П'єса досить довга, не має ні трюків, ні сценічних ефектів. Але саме цей твір варто вважати Лесиним таг-пит орис. Це воістину її найбільший твір. Нехай Господь зарахує його нашій Лесі як праведність.

Віктор ГРЕБЕНЮК
Світлина прот. Віталія СОБКА

чистоту душевних поривів. Фольклористи фіксують повір'я, що мавки не мають шкіри на спині, тож хто бачив їх напівголеними – бачив їхнє серце. Можливо, саме тому для персоналіка-

блена. Вислів же «приходить демон, лютий над всі недуги» – це, либонь, алюзія, своєрідний натяк, на Святе Письмо (Лк., 11:24–26): «Коли нечистий дух виїде з людини, то ходить місцями без-

СВЯТИНІ ВОЛИНИ

І хрест, і дзвін, і віра

16 липня наш архієпископ побував у Локачах, де освятив надкуполні хрести і дзвони храму Преображення Господнього. З ним співслужили декан протоієрей Ігор Дружинець (настоятель парафії) та інше духовенство.

В архієпископському слові владика Михаїл, зокрема, сказав: «Віра, як відомо, без діл мертва. Свідченням вашої віри є й ці діла: Божий дім, що постає на очах, і хрест, яким він увінчується, і дзвони, що кликатимуть вас на службу. Господь-серцевидець бачить усе й усіх, і ці ваші побожні справи теж. Нехай щоразу, коли дзвони лунатимуть, під цього хреста сходитиметься стільки ж людей, як сьогодні».

Високопреосвященний віддав належне всій громаді, яка спільно трудиться задля спорудження свого храму. Але не проминув нагоди, щоб окремо відзначити найбільших жертводавців. Благословенну грамоту він вручив колишній локачівці Марії Котляр, а її зятіві народному депутату України Іванові Деньковичу – орден Миколи Чудотворця.

Як зазначив настоятель, центральний купол на храмі було виготовлено коштом сім'ї Миколи й Наталії Свистунів, купол на дзвіниці постав завдяки пожертві сім'ї Святослава й Віри Новосадів. Дзвони для рідної церкви купили: 80-кілограмовий – Валерій і Олена Бойки, 40-кілограмовий – Євген і Людмила Москалюки, 20-кілограмовий – Петро і Галина Вронські, 10-кілограмовий – родина Володимира Костюка. Усім цим парафіянам щира дяка.

Багато допомагає у будівництві голова облдержадміністрації Борис Клімчук та його фонд «Рідна Волинь». Борис Петрович, до речі, цього святкового дня пожертвував ще й цінну ікону. Подбав про рідний храм і виходець із Локач директор департаменту фінансового забезпечення МНС України Борис Загрева: безплатно надав кран і вишку. Сприяв у цьому й Володимир Грушовичук, начальник обласного управління цього міністерства.

Радість молитви разом з усією громадою розділили того дня селищний голова Богдан Іус та перший заступник голови райдержадміністрації, депутат обласної ради Михайло Скоп'юк. А ще прийшли браття й сестри із парафії УПЦ Московського Патріархату. Вірні МП, до слова, допомагають фінансово у спорудженні цієї святині Київського Патріархату. Адже хрест сяє для всіх і віра у нас одна.

ХРОНІКА

Продовження. Початок на 2 стор.

8 липня помічник районного декана протоієрей Микола Гінайло відслужив панахиду по українцях, похованих на кладовищі колишнього табору для військовополонених поблизу міста Тухолья Куявсько-Поморського воєводства Польщі. Цей табір із цвинтарем був заснований у Першу світову війну німцями. У січні 1920 р. перейшов під управління польської адміністрації, дівав до кінця 1923 р. Навесні 1920-го сюди прибула велика група військовополонених Червоної української галицької армії, восени – Червоної армії. Тож достовірно відомо, що в цій землі поховано невідомих українців. На кладовищі багато надгробних каменів, зібраних у декількох місцях, установлено обеліск і пам'ятні дошки. Військові почесно загиблим віддали представники українських козацьких та польських стрілецьких братств.

Не забуваємо

Скорботні заходи з приводу 70-ліття початку війни між РСРП і Третім Рейхом пройшли у Волинській єпархії.

19 червня настоятель луцької парафії Святителя Феодосія Чернігівського протоієрей Ігор Швець та її клірик протоієрей Богдан Гринів відслужили панахиду біля пам'ятного знака полонянкам різних національностей, які загинули в часи Другої світової війни (цей символ споруджено у Луцьку, в урочищі поблизу вул. Потебні). За упокій душ молилися представники ветеранських, патріотичних організацій, співав хор «Посвіт».

22 червня архієпископ Михаїл та інше духовенство взяли участь у траурних заходах на меморіалі «Вічна слава». Владика очолив панахиду й звернувся за пастырським словом до тих небайдужих, що цього дня прийшли вшанувати полеглих.

23 червня, коли щороку молитовно спомінають знищення більшовиками в'язнів Луцької тюрми, наші священнослужителі й численні миряни під проводом архієрея хресним ходом від кафедрального Свято-Троїцького собору відвідали траурні місця у Старому місті. Там на Замковій площі за участі хору «Посвіт» відбувся мітинг-реквієм, було покладено квіти до монумента жертвам політичних репресій, до пам'ятних дощок загиблим під час нацистського бомбардування, розстріляним НКВД.

У колишній в'язниці, де цього дня 1941 року комуністи без суду і слідства розстріляли тисячі українських патріотів, нині розміщується Замковий монастир Святих архангелів. Тут до цієї дати біля плит зі списками загиблих упорядковано майданчик для молитов. Тож до панахиди, яку відслужив високопреосвящений Михаїл, приєдналася братія на чолі з ігуменом Святополком (Канюкою). У молитовному вшануванні полеглих взяли участь священнослужителі УГКЦ й РКЦ, керівники міста й області, вихованці військового ліцею, інші численні громадяни. У проповіді наш архієрей закликав пильнувати мир і молитися за упокій усіх, хто «тут і повсюди спочиває».

Такі скорботні заходи відбулись і в інших деканатах єпархії.

У монастирі

25 червня після всенічної в кафедральному соборі архієпископ Михаїл запросив парафіян до жіночого монастиря Святителя Василя Великого, що в одному комплексі з собором, на освячення дзвонів. Як розповіла інформаційній службі єпархії намісниця обители ігуменя Анастасія (Заруденець), їх придбано на пожертвування сім'ї Шовків – Василя, Лариси і Юрія. Після освячення вони, а також кожен присутній, мали, за звичаєм, змогу зайти на дзвіницю й спробувати звучання. Тепер ці інструменти скликатимуть насельниць на служби й трапези.

У Ковельському міському деканаті

12 липня архієпископ побував у храмі Апостолів Петра й Павла з нагоди престольного празника. Високий гість очолив Літургію і хресний хід, які разом з ним відслужили декан протоієрей Анатолій Александрук, настоятель священник Олександр Доброскок, інше духовенство, й виголосив проповідь.

«Нераз чуємо: це – православні, а це – ві-

ВОЛИНСЬКІ ІКОНИ

Почаївський образ Богородиці. 1840 р. 3 довоєнних фондів обласного краєзнавчого музею. Матеріал і техніка: полотно, олія. Зберігається в Музеї волинської ікони.

Серед чудотворних образів Діви Марії, які шануються в Україні, образ Почаївської Богоматері найвідоміший.

Історія його побутування на Волині починається 1559 року. Грецький митрополит Неофіт, відпочивши під час подорожі з Константинополя до Москви у маєтку вдови луцького земського судді Анни Гойської, залишив їй у дар ікону. Майже 40 літ вона перебувала в домашній каплиці Гойської у с. Орлі неподалік Почаєва. Після того як ікона стала славитися чудесами і знаменнями, Анна передала її до Почаївської обители.

З XVIII століття починається поширення її списків (копій). Вони часто не мають фотографічної подібності до оригіналу, однак це не є недоліком. Малював перед собою завдання відчуті і передати духовну реальність і часто доповнював її подіями з історії святої обители.

Почаївський образ Богородиці належить до типу ікон «Елеуса», по-грецьки «Милостива». (На Україні більш поширений не зовсім точний переклад цього слова – «Замилування»). Таким епітетом у Візантії називали саму Богородицю і багато її ікон. Це найбільш ліричний образ, що розкриває єднання і любов Матері Божої зі Своїм Сином.

Мотив ликів, притулених один до одного, належить до одного з найдавніших іконографічних типів у візантійському мистецтві. Подібні зображення фігурують у ряді давніх мозаїк і фресок, мініатюр IX–XII століть. На території Київської Русі прикладом найбільш раннього образу «Замилування» є ікона Вишгородської (Владимирської) Богородиці XII століття (експонується у Третьяковській галереї, Москва).

У Музеї волинської ікони зберігаються два списки Почаївської Божої Матері – 1757 і 1840 років.

Ікона XIX століття відноситься до типу «Почаївська Богородиця зі стопою». Автор прославляє чудотворний образ, зобразивши в центрі композиції традиційний іконографічний варіант. У широкій декорованій рамі представлено Богоматір з Дитям, увінчані коронами, такими ж, як і на оригіналі. Ширяючі у хмарах ангели підтримують ікону. Зліва один з них тримає червону подушку з царськими атрибутами – короною і скіпетром. справа ангел підносить до ікони вінок з різнобарвних квітів. Угорі над зображенням два маленькі ангели розгорнули білу стрічку з вітанням архангела Гавриїла до Діви Марії: «Радуйся, Благодатная, Господь съ Тобою» (Лк. 1:28). У нижній частині автор відтворює історію чудесного явлення Богородиці на горі Почаївській. На невисокому пагорбі, порослому деревами, – сяючий слід її стопи. Обабіч нього навколішки моляться свідки цього явлення: зліва монах у чорних одежах з вервицею у руці, справа – пастух, який спирається на посох.

У нижньому лівому куті частково зберігся авторський підпис польською мовою. На жаль, ім'я маляра напівстерте, можна лише прочитати місце, де ікона була створена, – «м. Ковель» і дату.

Подібна урочиста, дещо нетрадиційна композиція образу передає символіку її прославлення. Церковне передання свідчить, що Богоматір явилася та залишила Свій слід на горі Почаївській біля 1340 року, отож ікона могла замовлятися на честь 500-ліття цієї події.

Людмила КАРПЮК,
провідний науковий співробітник
Музею волинської ікони
Світлина Леоніда МАКСИМОВА

ручі. Такий поділ неправильний. Адже православні і є віруючими. Ми повинні бути воїнами православними, тобто такими, що правильно, по-Божому живуть, правильно славлять Бога. Ми повинні всім своїм життям старатися бути апостолами Христового вчення, уподібнюючись, наскільки змога, первоверховним Павлові й Петру. Бо слово *православний* – це не вивіска на храмі й навіть не назва конфесії, це – спосіб мислення, спосіб життя. Тож бажаю всім бути свічею святого Православ'я, світити всьому світові, правлячи за вірець віри й добротності», – сказав високопреосвящений.

Архієрей також відзначив благословенними грамотами кількох найактивніших парафіян за їхню жертвну працю на Господній ниві: голову Ковельської райдержадміністрації Івана Смітюха, Ярослава Шевчука, Миколу й Віру Чапків, Василя Римарчука.

Моли Бога за нас

13 липня архієпископ Луцький і Волинський Михаїл, декан монастирів єпархії ігумен Константин (Марченко), інші наші ченці, черниці, миряни побували в Тернопільсько-Буцацькій єпархії, де взяли участь у торжестві з нагоди прославлення преподобного Амфілохія Почаївського. Як зазначено на сайті Cerkva.te.ua, після віднайдення його мощей саме цього дня їх було привезено до с. Мала Іловиця, де народився й подвизався святий.

Після Божественної Літургії у храмі Вознесіння Господнього (очолив архієпископ Тернопільський і Кременецький Іов), що в сусідній Великій Іловиці, відбувся хресний хід до місця, де стояла хатина преподобного.

Тим часом наші монахи прочитали тут акафісти Пресвятій Богородиці та преподобному Амфілохію, встановили хреста під будівництво храму, який буде зведено на цьому місці, як заповідав святий. За задумом місцевого єпископа Нестора тут має постати новий чоловічий Амфілохіївський монастир.

Реанімобіль доставлено

Ми вже повідомляли, що за сприяння Благодійного фонду Матері Божої неустанної помочі (голова – протоієрей Микола Гінайло) у Володимир із Франції безкоштовно доставлено два автобуси, які вже курсують міськими маршрутами, перевозять пільговиків, а також чимало медичного устаткування, постелі й одягу. Один великий автобус передано єпархійській паломницькій службі. Для самої лише доставки усього цього вантажу оголошували збір пожертв.

Найскладніше було доправити автомобіль швидкої допомоги, тож на цю потребу збір коштів продовжили. І ось, як повідомив о. Микола інформаційній службі єпархії 19 липня, із Божою поміччю французькі благодійники передали реанімобіль в Україну.

Спаси, Господи, усіх, хто долучився до цієї боговгодної справи!

У консисторії

21 липня віце-канцлер єпархії протоієрей Олександр Безкорований взяв участь в урочистій зустрічі у генеральному консульстві Республіки Польща в Луцьку з нагоди інавгурації головування цієї країни в Раді Європейського Союзу, а також у прощальному прийомі у зв'язку з закінченням місії генконсула Томаша Яніка. Священник звернувся до присутніх із вітальним адресом архієпископа Луцького і Волинського Михаїла, в якому наголошено на сподіванні, що дружні стосунки українців і поляків, народів Євросоюзу розвиватимуться на християнських засадах.

У Ківерецькому деканаті

24 липня, коли Церква особливо вшановує рівноапостольну княгиню Ольгу, в Ківерцях відбулась перша Літургія на місці, де буде споруджено храм на її честь. До хреста зібралось понад двісті майбутніх парафіян. Відправу очолив ківерецький декан протоієрей Іван Семенюк у співслужінні з настоятелем парафії протоієреєм Олегом Ткачусем та іншим духовенством.

Місцина, надана для побудови Божого дому, хоч і в центрі Ківерець, але болотиста й була дуже засмічена. Тож недоброчинці іронізували з приводу побудови тут храму. На це о. Іван у проповіді зазначив: «Головне, щоб

Закінчення на 6 стор.

ВАРТО ЗНАТИ

ВІЗИТ РОКУ

Духовний очільник нації знов у нашому краї

Перемогти любов'ю

12 червня увечері до нашої єпархії прибув Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет. Святійшого владика супроводжували архієпи-

Біля брами кафедрального собору Святої Трійці Патріарха зустріли священнослужителі на чолі з деканом протоієреєм Миколою Нецькаром, голова обласної ради Володимир Войто-

скоп Луцький і Волинський Михаїл та канцлер протоієрей Микола Цап.

Візит розпочався відвіданням парафії Великомучениці Катерини в Луцьку (настоятель – протоієрей Юрій Близнюк). Первоієрарх освятив хрест і місце під будівництво Свято-Катеринського храму (вул. Ветеранів, 1а, біля міської лікарні) та звернувся до духовенства й мирян зі словом. Ми пережили гоніння, утиски, здавалося, що вже приходив кінець Церкви. Але вистояли, повсякчас пам'ятаючи слова Спасителя, що Він буде з нами до кінця світу цього. Господь допускає скорботи, Він же й посилає нам радість, підкреслив владика Філарет. Сьогодні ми повинні радіти особливо, бо маємо свободу – свободу будувати й відвідувати храми, проповідувати слово Боже, читати духовну літературу, очищатися від гріхів. І за це все треба дякувати Богові.

Господнє благословення перебуває над Україною, зазначив Патріарх. Як не намагаються супротивники позбавити нас незалежності, проте Всевишній оберігає державу, зміцнює Церкву. Вони бачать, що духовна основа української держави – наша Церква, без якої куди важче було б відстоювати незалежність. А коли є така Церква, яка не зменшується, а навпаки – збільшується, то проти неї боротися важко. З Божою допомогою буде єдина Українська Православна Церква. А щоб це сталося, наголосив Святійший, треба любити наших ворогів, бо тільки любов'ю ми можемо перемогти їхній спротив. Тому саме за нами буде перемога, а не за ними. Бо там – ворожнеча, а де ворожнеча, там Бога нема, а де Бога нема – там поразка.

вич, міський голова Микола Романюк, багато інших вірян. У соборі Його Святість відслужив подячний молебень.

Після Богослужіння відбулася зустріч Патріарха Філарета з очільниками обласної та міської влади.

Будьмо міцними!

13 червня Святійший очолив храмовий празник кафедрального собору Святої Трійці в Луцьку. Під час Божественної Літургії з ним співслужили: архієпископ Луцький і Волинський Михаїл, єпископ Кіровоградський і Голованівський Марк, ректор Волинської православної богословської академії протоієрей Ігор Швець, декани єпархії та інші священнослужителі. Радість православного торжества розділив очільник римо-католиків нашого краю єпископ Маркіян Трофим'як. Відправу транслювала в прямому ефірі Волинська держтелерадіокомпанія з повтором увечері.

Первоієрарх привітав волинян зі святом і вголосив проповідь про День Святого Духа. Зокрема зазначив, що Ця Іпостась Триєдиного Бога – невидима, недосяжна, але її дія стає видимою через нашу діяльність. Отримавши благодать Святого Духа, апостоли стали іншими: страх змінився на безстрашність, сила розуму й любові стала набагато міцнішою. Та й у наші часи, за комунізму, були такі, котрі йшли за віру до кінця, не боячись нікого. Благодать Святого Духа діє й нині, веде до однієї мети – до Всевишнього, до вічного життя.

Однак трапляється, що людина свідомо відкидає благодать Духа. Це стається тоді, коли вона грішить. Тому ми повинні не просто вірити, а

й жити за цією вірою, виконуючи заповіді Христові, підкреслив Святійший владика. І сьогодні є непохитні у вірі. Ось саме за їхніми молитвами ще існує цей світ.

Хоча наука й досягла значних висот, однак природні стихії людині все ж не підвладні. Землетруси, повені, виверження вулканів – усі ці катаклізми нагадують нам, що ми не повинні забувати про Бога, бо Він не тільки існує, а й керує цим світом і кожною людиною. Тому ми не лише повинні пам'ятати про Нього, а й виконувати волю Божу: служити Церкві, Творцеві й ближньому своєму. Якщо йтимемо цим шляхом, то будемо непереможні.

Після традиційного хресного ходу навколо собору архієпископ Михаїл подякував Його Святості за візит, а вихованці Центру християнського виховання дітей і молоді (директор священник Андрій Ротченков) привітали Патріарха віршованими рядками та співом многоліття.

Кілька слів для преси

Владика Філарет у ході візиту на Волинь дав коротку прес-конференцію.

Представників засобів масової інформації цікавили стосунки Київського, Московського та Вселенського Патріархатів, стан інформаційного простору УПЦ КП, ставлення нашої Церкви до антихристиянських проявів у ЗМІ. Його Святість дав стислі й чіткі відповіді на ці запитання. Зокрема зазначив, що Вселенський Патріарх поки що не готовий визнати нашу автокефалію, проте це не заважає Київському Патріархату нести свою місію. Настав час, коли Царгород більше прагнучиме цього визнання, аніж ми самі. Прийде пора і на возз'єднання Українського Православ'я. І, хоч як це парадоксально, часті візити Патріарха Кирила в Україну тільки сприяють цьому, показуючи васальну залежність УПЦ МП від Москви. Разом з тим, у тих сферах, де це можливо й доцільно, ми співпрацюємо з усі-

ма християнськими конфесіями, зазначив Первоієрарх.

Кому багато дано...

На завершення візиту Патріарх Філарет зустрівся з чернецтвом нашої єпархії. Це сталося у новозбудованому скиту Святого Духа Миколаївського чоловічого монастиря в с. Жидичин Ківерецького деканату. Сюди прибули монахи й монахині, а також послушники, з трьох чоловічих і двох жіночих обителей.

Первосвятитель, побачивши немало як на теперішній час кількість ченців і черниць, сказав: «Приємно, що монаший чин приймають нині й старші віком, і особливо молодь». Звертаючись до чорноризців, Його Святість зазначив, що вони обрали цей нелегкий життєвий шлях, аби досягти Царства Небесного. Приймаючи «ангельський образ», вони вже багато знають про цю вузьку стежку до Раю, про Церкву, про її вчення. «Тож, вам уже багато дано, але з вас і багато питається. Адже ви повинні бути зразком благочестя». Спокуси обступають і в монастирях, особливо тяжко подолати гріховні думки. Проте строге дотримання монастирського уставу, постійне читання «Житій святих», Біблії, «Добротолюб'я» – це вірний помічник у боротьбі з диявольськими насланнями, голосом плоти, мирськими спокусами. Тож будьте непохитними на цій стежі, завершив настановче слово Святійший.

Патріарха вітали скитоначальник ієромонах Макарій (Дядюсь), сільський голова Жидичина Олег Данкевич та члени Козацького стрілецького братства. Прийшли послушати Первоієрарха й місцеві парафіяни.

Валерія ЛЕСЮК, Віктор ГРЕБЕНЮК,
протоієрей Віталій СОБКО
Світлина Леоніда МАКСИМОВА,
інформаційної служби єпархії

ЗВ'ЯЗОК ЧАСІВ

Чужих тут нема

Протоієрей Віталій Антонюк, настоятель парафії Собору Пресвятої Богородиці в Заборолі та Волинської ікони Божої Матері в Богушівці Луцького районного деканату, натрапив на цю могилу

випадково шість років тому, коли повертався лісом із сусіднього села. Підійшов до неї, щоб помолитися за похованих, але табличка не сповіщала жодного імені. Тоді священник розпочав пошуки. Звертався у Заборольську та сусідню Боголюбську сільські ради, до учителів, у місцеві архіви. І – жодної інформації.

Заборольчанка Галина Чоп та місцеві школярі не раз ходили прибирати ті могили, бо лежать же там люди, але хто – не знали навіть старожили.

Місцевий історик Геннадій Баюк повідав нам: якийсь час гадали, що це поховання вояків УПА. Але згодом стало зрозуміло, що це могила воїнів Радянської армії, які визволяли Луцьк і навколишні села від німців 1944 року.

Вважається, що могилу виявив колишній директор Боголюбської школи, нині покійний Олексій Кужель. А Геннадієві Баюку, підключивши до справи учнів та їх батьків, удалося довідатись імена шістнадцяти померлих. Вони були вказані у листі з Центрального архіву Росії рік тому як пацієнти 127-го пересувного госпіталю.

– Бої за Луцьк і за села навколо були надзвичайно жорстокими, – каже пан Геннадій. – Якщо Луцьк визволили в лютому 1944 року, то бої за Забороль

точилися аж до березня. Багато людей були поранені й потребували допомоги. Тому створення госпіталю було вкрай важливим. Після лікування чимало воїнів поверталися до лав, але деякі внаслідок важких поранень, на жаль, помирили. Тут їх і ховали.

Пошуки отця Віталія цього року увінчалися ще більшим успіхом. 25 травня він отримав відповідь із Санкт-Петербурга, яка підтвердила, що з квітня до липня 1944 року тут, на околиці села, стояв цей шпиталь. До відповіді додано список з іменами 26 похованих воїнів. Окрім українців, це солдати із Сибіру, Алтаю, Узбекистану, Азербайджану тощо.

Протоієрей Олександр Сенів із Боголюб свого часу освятив на могилі хрест. А 22 червня тут відправили панахиду. Очолив її настоятель парафії Великомученика і цілителя Пантелеймона с. Рованці цього ж деканату протоієрей Сергій Коць. Із ним співслужили о. Віталій Антонюк та інше духовенство. Разом із ними молилися голови райдержадміністрації Володимир Демчук, райради Ігор Волошенюк, Боголюбської сільради Марія Якубовська, представники громадськості та інші миряни. Тепер ця сторінка історії села не зітреється з пам'яті заборольчан.

Андрій ГНАТЮК, Валерія ЛЕСЮК
Світлина з архіву протоієрея Віталія АНТОНЮКА

ХРОНІКА

Закінчення. Початок на 2, 4 стор.

очистити наші душі від болота й сміття. Головне – звести храм у душі. А стіни, незважаючи на економічну скруту, з Божої ласки будуть».

Прохання й благословення

За останні кілька десятиріччів проблема алкоголізму розрослася до небачених на Волині масштабів. Пияцтвом опановано стільки людей, зокрема молоді й навіть дітей, що наші країни дедалі більше відчувають його важкі наслідки. Очевидно, треба вживати жорсткіші заходи, інакше буде значно гірше.

Це усвідомлюють у нашій обласній раді, бо нещодавно її постійна комісія з питань депутатської діяльності, місцевого самоврядування, захисту прав людини, законності, боротьби зі злочинністю прийняла рішення «Про впорядкування продажу пива, слабоалкогольних та алкогольних напоїв у роздрібній торговельній мережі населених пунктів Волинської області». Рекомендується заборонити продаж хмільного з 10 години вечора до 8-ї ранку.

Схвалюючи цю ініціативу, архієпископ Луцький і Волинський Михайл 25 липня звернувся до голови облдержадміністрації Бориса Клімчука, голови облради Володимира Войтовича та її депутатів із проханням та благословенням підтримати це рішення, а також посилити інші заходи, спрямовані на подолання цієї біди. Звісно, причин такого негативного явища багато. Одна з них – легкодоступність алкогольних виробів. І її небезпека посилюється за рахунок слабкості людської волі, низького рівня духовної культури та відповідальності перед Богом і ближніми.

В академії

Волинська православна богословська академія, яка нещодавно постала внаслідок реорганізації з семінарії, активно освоює новий статус. 29 липня відкрито новий сайт академії – www.vrba.org. Роботу над веб-ресурсом ще не завершено, але тут уже розміщено правила вступу, інформацію про історію закладу, його адміністрацію, кафедри, частину корпорації викладачів, наукові видання. У фотогалереї є світлина архієреїв Київського Патріархату, які свого часу закінчили нашу духовну школу.

У Ратнівському деканаті

2 серпня владика Михайл очолив престольне свято парафії Пророка Іллі в селищі Ратно. Під час Богослужіння з ним співслужили декан протоієрей Роман Бодак (настоятель храму), ковельський районний декан протоієрей Іван Бонис, камінь-каширський декан протоієрей Володимир Мицько та інше духовенство. До спільної молитви долучились голова селищної ради Володимир Кулик, заступник голови райради Микола Михалевич.

Після Літургії було проведено традиційний хресний хід навколо церкви з окропленням освяченою водою. На завершення архієрей виголосив проповідь про покликання людини в Божому світі, у якій висловив надію, що незабаром будівництво головної святині Київського Патріархату на Ратнівщині буде завершено.

У Луцькому міському деканаті

На околиці обласного центру постане новий храм. 7 серпня архієпископ Михайл освятив хрест і місце під будівництво церкви Апостола Андрія Первозваного на вул. Боженка, між ринком і підшипниковим заводом. Із владикою співслужили настоятель парафії священик Сергій Медведєв та інше духовенство. Вітаючи учасників богослужіння, високопреосвященний зазначив: «Я дуже радий, що в Луцьку буде ще один храм. Радію, що ми зростаємо, піклуємося не тільки про земне, а й про піднесення, далекоглядне, масштабне. Це свідчить про широту душі. Не про скупість і її зазубленість». Архієрей підбадьорив настоятеля і парафіян, закликаючи не боятися майбутньої великої праці, адже це Божа справа, і до неї долучатимуться небайдужі, яких на Волині немало.

Інформаційна служба єпархії

Докладніше про ці та інші події – на офіційному сайті Pravoslavja.lutsk.ua

ДУХОВНА ШКОЛА

Для душі й тіла

13–23 липня в урочищі Білі Береги на Маневиччині відбувся другий православний молодіжний табір нашої єпархії на тему «Євхаристія». Організатор – Волинська духовна консисторія, зокрема інспектор з питань її місійної діяльності протоієрей Юрій Близнюк.

Відкрив табір молебнем на початок усякого доброго діла архієпископ Михайл. 45 таборян із Волинської й Рівненської областей були поділені на три курені за віком. Табором у цілому й кожним куренем опікувалися свої духовники. Загальна програма табору мала особливості за віковим сприйняттям. Ранкові й вечірні молитви в сосновому борі, Літургії

в похідному храмі, бесіди зі священниками, проща до Тростянецької чудотворної ікони, спортивні й інтелектуальні ігри, пісні біля нічного вогнища, купання у річці оздоровили тілесно, вдосконалили духовно. «Я ходив до церкви, і не зовсім розумів, чого я туди ходив, – зізнався один хлопець. – Тепер, після цього табору, мені чимало прояснилось».

Особливо багато попрацювали, щоб табір удався, маневичський декан протоієрей Андрій Закидальський, адміністрація Колківського лісництва.

Віктор ГРЕБЕНЮК

РАДИМО ПРИДБАТИ

Перший у своєму роді

Видавничий відділ «Ключі» нашої єпархії випустив «Акафіст Пресвятій Богородиці перед Її образом «Нерушима Стіна». Здавалося б, нічого особливого. Адже твори цього улюбленого православним народом жанру виходять друком часто – і поодиночці, і збірками. Та й у «Ключах» це вже четвертий акафіст. Однак ця брошура справді особлива.

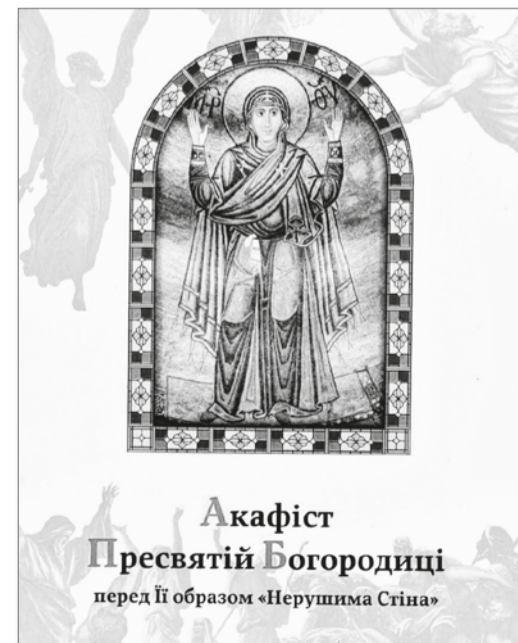
Акафісти, або ж *несідальні*, – духовні гімни на честь Бога-Трійці, Ісуса Христа, Діви Марії, святих, під час відправи яких *не сидять* (звідси й назва). Перші, взірцеві тексти було написано по-грецьки у Візантії в VI столітті. Це жанр строго регламентований, і серед жорстких вимог обов'язкова така: відповідна кількість рядків у відповідних місцях мусить бути поетична, римована, решта ж – ритмізованою прозою. Та, на жаль, відколи несідальні з'явилися на Русі, вони у нас були суцільно прозові. Прозою перекладали із грецької, прозою творили численні нові. Це вже навіть стало сприйматися наче

якось «традиція», хоча насправді – порушення традиції.

Письменник із Луцька Брат Віктор зробив почин поетичних акафістів українською мовою. Цього року виповнюється 1000-ліття закладин собору Святої Софії в нашій столиці, а головна ікона цього центрального храму Київської Русі – знаменита Богородиця-Оранта, яку ще називають «Нерушима Стіна». Це й стало вибором теми нового твору.

Робота над несідальним тривала більше року; позаторік архієпископ Луцький і Волинський Михайл благословив його до видання. І ось тираж вийшов у Волинській обласній друкарні.

Бажаєте придбати чи взяти почитати це видання? Цікавитесь іншою духовною літературою? Звертайтеся до єпархіяльної книгарні «Ключі» (Луцьк, просп. Волі, 2 – біля обласної юнацької бібліотеки, тел. (050) 339-73-66, (067) 570-57-97), запитуйте у храмах нашої єпархії.

**Акафіст
Пресвятій Богородиці
перед Її образом «Нерушима Стіна»**

ТОЧКА ЗОРУ

НУМО РАЗОМ!

Формувати духовність дітей мають Церква, батьки і школа

Сучасне українське суспільство переживає моральну кризу, спричинену передусім утратою християнських цінностей, орієнтацією на індивідуалізм, прагматизм і споживачтво в особистому та суспільному житті. Освіта й виховання теж охоплені цією кризою.

Святитель Йоан Золотоустий пише: «Чи не безрозсудно навчати дітей мистецтв, посиляти їх на навчання, нічого не шкодувати для їхньої освіти, а про виховання їх „у слухняності та вченні Господньому“ не піклуватися? За те ми самі першими пожинаємо плоди такого виховання, бачачи їх зухвалими, нестриманими, неслухняними, розпусними!». Тож не чинімо так, а послухаймо апостола Павла: виховуймо наших дітей „у слухняності та вченні Господньому“, подаруймо їм приклад благочестя, прищепімо з раннього дитинства читання Біблії. Усе в нас повинно бути другорядним порівняно з турботою про виховання дітей. Наші діти – наша надія, наша радість і наша старість. Слово Боже говорить: «Настав на добру путь дитя – і старшим воно не зверне з неї» (Притчі 22:6).

Як і перед сім'єю, перед школою сьогодні стоїть завдання не тільки дати знання, а й виховати високоморальну особистість. До педагогів і сьогодні звернені слова святого Тихона Задонського: «Учнів потрібно навчати не тільки гра-

моти, але й чесного життя, страху Божого. Тому що грамота без страху Божого – ніщо інше як меч у божевільного».

Основи християнської етики – один із наймолодших навчальних предметів у сучасній українській школі. Крім виховної, пізнавальної функції, предмет формує гармонійну особистість. Потрібно намагатися донести до дитячих сердець, що зло дуже часто вбирає свої підступи, сіті, пастки у барвисті, привабливі шати. Треба вміти зривати облудну маску, показувати його справжнє, потворне обличчя, пояснювати хлопцям і дівчатам, що зло завжди несе лише руйнування, біль, страждання, смерть.

«Шкільне навчання і виховання мають бути глибоко пройняті духом Християнства, – радив педагог Григорій Ващенко. – Усі вчителі мають пропагувати релігію, а „хімік“ і „фізик“ на своїх уроках повинні залишати місце для Бога, хоча б не заперечувати Його існування ні декларативно, ні опосередковано. Учитель повинен тут діяти з позиції мудрості і завжди відповідати собі на просте запитання: що поліпшує людині життя – присутність чи відсутність Бога».

Йоан Золотоустий зазначав, що людина подібна до Бога не тоді, коли їсть або спить, а коли творить діла милосердя та любові. На уроках християнської етики дітям прищеплюють-

ся добрі почуття, тож учитель використовує читання Святого Письма, слухання духовної музики, спів, малювання, поезію, конкурси, вікторини, дискусії, інсценізації, прислів'я і приказки, кросворди, ребуси, таблиці, ситуаційні ігри, тести, заучування біблійних цитат різними методами.

У школах проводяться не тільки уроки основ християнської етики, діти беруть активну участь у спільних благодійних акціях. Особливу радість відчувають тоді, коли самі задіяні у добродійній справі. Щоб згуртувати дітей у школах, необхідні позакласні заходи з християнського виховання. Наприклад: «Великдень – свято над святами», «Різдво об'єднує нас». Для покращення співпраці з батьками у духовному вихованні проводяться просвітницькі заходи для них і дітей. Наприклад: «Біблія – добра книга». Батьки і діти мають можливість ближче ознайомитися з релігійною літературою і більше дізнатись про основи християнської етики. У школах проводяться духовно-пізнавальні екскурсії, бесіди зі священниками (за згодою батьків). У деяких школах Луцька створено кабінети християнської етики. Хотілося б, аби вони були у всіх школах.

Необхідно, щоб уроки основ християнської етики проводилися з першого по одинадцятий

класи. Тоді навчання буде більш ефективним, кожна зустріч опромінюватиметься надією на Бога, на завтрашній день.

Школа, духовенство, батьки повинні злагожено працювати, пам'ятаючи, що це наші діти, наше майбутнє. Наше завдання – сіяти зернятка доброти в дитячі серця, а урожай – це справа часу.

Наталія РОТЧЕНКОВА,
голова луцького міського методичного об'єднання
вчителів основ християнської етики,
вчитель ЗОШ № 17

СВЯТИНИ ВОЛИНИ

Є де молитись

Тільки-но торік у квітні архієпископ Михаїл освятив місце під будівництво храму в с. Дубова Корчма Горохівського деканату. То була колишня господарська споруда, від якої залишилося три стіни. Коли постало питання, зводити тут церкву чи клуб, селяни віддали перевагу церкві (якої в Дубовій Корчмі ніколи не було). І ось трохи більш як за рік, 17 липня, новий храм на честь Апостола Андрія Первозваного сяє золотими верхівками, дзвони кличуть до Служби.

Після освячення церкви, Божественної Літургії та хресного ходу, які разом із владикою відправили декан протоієрей Андрій Сидор, настоятель парафії священник Андрій Шак та інше духовенство, було нагороджено головних жертводавців і натхненників будівництва. Зокрема, голова місцевої селянської спілки, депутат обласної ради Андрій Турак одержав орден Апостола Андрія Первозваного II ступеня, а керуючий відділком № 2 цієї спілки Юрій Походій – орден Рівноапостольного князя Володимира III ступеня.

Віктор ГРЕБЕНЮК

НАШІ ВІРЯНИ

«ЧЕРЕЗ РІК, ПІД ОСІНЬ, ПОВЕРНУСЯ...»

Такими, як він, міцніє Церква й Україна

Кожних два-три роки із далекого Хабаровського прилітає на рідну землю незаспокоєний син Волині Ростислав Чайка. Ось і в свої 80 через велику тугу за Вітчизною він знову вдома.

Зі сльозами на обличчі згадує страшний 41-й рік, коли діда й дядька розстрілювали в Луцькій тюрмі. Але дідусеві пощастило залишитись живим, і він, знесилений, дійшов до Торчина. 45-й рік теж перегорнув чорну сторінку: 70-літній бабусю й дідуса забрали на далеке поселення за те, що були «куркулями» та влаштували у себе вдома просвітницьку зустріч з односельчанами. І ось тоді ще зовсім юний Ростислав написав три листи до улюблених діда й бабці, втішав, що радянська влада надовго не залишиться, і вони скоро повернуться. Але за такі листи довелося поплатитись 10 роками ув'язнення.

Пригадує Ростислав Феодосійович, як його, учня 9 класу, грудневої ночі 1948 р. заарештували і доставили в Луцьку у слідчу камеру. Згадався карцер 1 х 1 х 2 м і написи прізвищ на стінах та вік покараних: 10 р., 15 р., 25 р. Від того всього стало моторошно і він, просто по-дитячому, заплакав. А потім була камера 4 х 4 м, де на підлозі в чотири ряди сиділи в'язні. Хтось, побачивши його, з обуренням сказав: «От, сволота, вже й ді-

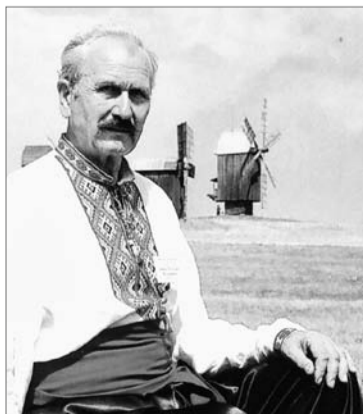
тей саджають». І почали ділитись одягом, бо його трохи не нагим привели до камери. Через місяць направили в колонію під Києвом, далі була пересильна тюрма у Львові, звідки відіслали етапом на будівництво шлюзів Волгодонського каналу. Довелось побувати і в Казахстані, де копали котловани під невідомі об'єкти.

Не обминуло горе й інших членів родини: забрали на роботи в Хабаровський край батька, матір, а з ними 17-річного Ярослава й 4-річну Олю. Працювали в тайзі, на лісозаготівельних ділянках.

Відбувши свій термін дочасно, Ростислав не зміг відразу поїхати до батьків, які ще були на засланні. За тодішніми вимогами, до Хабаровська можна було їхати лише з тих місць, звідки ти родом. А тому, приїхавши до Луцька, вирушив до батьків. І яким було здивування, коли на станції В'яземська Хабаровського краю не почув російської мови! Щомісяця відмічаючись в НКВД, на-

вчався в будівельному технікумі, який закінчив із червоним дипломом. А потім, по закінченні Хабаровського політехнічного інституту, працював на будівництві промислових об'єктів, виконував проектні роботи.

Українці в Росії, пригадує пан Ростислав, за радянських часів гуртувалися, разом святкували Різдво, Великдень. У глухій тайзі лунали наші пісні та молитви за Україну. І сьогодні Ростислав Феодосійович є активним учасником співочого колективу «Батьківська криниця», з яким три рази приїжджав до Києва на Всесвітні фестивалі української пісні. Він голова правління Хабаровського просвітницького руху «Меморіал», проводить всеможливу роботу, щоб у Росії були українські школи, постійно працює з молоддю. «На місцях поховань жертв політичних репресій мають стояти пам'ятні знаки, щоб усі, хто проходить мимо, могли поклонитись», – каже добродій Чайка. От і наприкінці 2010 р. за його ста-

раннями було відкрито пам'ятник жертвам сталінізму в місті Бікін Хабаровського краю.

Любов до землі, прищеплена ще дідусем і бабусею, залишилась назавжди в серці волинця. Недаремно його дача визнана найкращою у Хабаровському краю. Усе в нього там росте, як у найвправнішого господаря, одним словом – українця. Прилетів він і на помаранчеві події до Києва, щоб бути разом зі своїм народом. А всі кошти, отримані від держави як компенсацію за батьківське майно, пан Ростислав переказав у рідний Торчин на потреби Київського Патріархату.

Одного разу, будучи в Україні в таку хуртовину, що поперемило дороги, не вагаючись вирушив до Львова – на Личаківський цвинтар вклонитись великим українцям і обов'язково сходити до оперного театру. «Запорожець за Дунаєм» справив на нього немале враження. А мені подумалося, що він, невідгаданий козак із реального життя, написав сходящими вершинами куди більший шедевр.

Відїжджаючи у далекий Хабаровськ, зі сльозами на очах промовив: «Через рік, під осінь, повернуся...»

Чекаємо. Віримо, що через таку велику любов і молитви наших бабусь і дідусів, тут і на Небі, Україна зміцніє.

Ольга ПЛЯЧЕНКО,
вчитель християнської етики Луцької ЗОШ № 24

ВІТАННЯ

Висвячено

Іподиякона Романа Медведєва 10 червня – на диякона, 24 липня – на священника;
диякона Михайла Казанівського 18 червня – на священника.

Овілеї

Храмам Різдва Пресвятої Богородиці: у с. **Дідичі** Ківерецького дек. – 90 років від освячення місця під будівництво, в с. **Новий Загорів** Локачинського дек. – 20 років від освячення, в с. **Хобултова** Володимирського райдек. –

НЕКРОЛОГ

З Богом спочивай, отче

29 червня відійшов у вічність клірик парафії Великомучениці Параскеви-П'ятниці с. Милуші Луцького районного деканату протоієрей Йосип Гнатюк.

Цей працівник ниви Господньої народився 1940 року в с. Кулаковичі на Холмщині у хліборобській сім'ї. В 1945-му разом із батьками переселився у с. Охотин на Волині. Після служби в армії закінчив Луцьке училище культури та Московський державний інститут театрального мистецтва (з кваліфікацією «актор театру і кіно»). Як зазначено в автобіографії, о. Йосип одночасно навчався у Московській духовній семінарії (два курси). Викладав у Луцькому педагогічному училищі, в середній школі. 2011 року закінчив Волинську духовну семінарію.

2000–2009 роки – служіння о. Йосипа як настоятеля Параскево-П'ятницької громади с. Милуші. Це був ревний, невтомний працівник на Господньому винограднику, і його кончина стала великою втратою для вірян.

30 червня помічник декана протоієрей Володимир Дрозд, настоятель храму священник Богдан Репіньовський та інше духовенство звершили чин похорону слуги Божого Йосипа.

20 років від освячення місця під будівництво; **священнику Іванові Боровому**, клірикові собору Святого Духа в Нововолинську, 2 вересня – 10 років священничого служіння; **протоієрею Миколі Табуринському**, клірикові парафії Великомученика Юрія Переможця у Володимирі, 8 вересня – 55 років; **протоієрею Сергієві Коцю**, настоятелю парафії Великомученика й цілителя Пантелеймона в с. Рованці (Гнідава) Луцького райдек., 8 вересня – 40 років; **священнику Вікторові Домбровському**, на-

стоятелю парафії Різдва Пресвятої Богородиці в с. Білашів Ковельського райдек., 10 вересня – 5 років священничого служіння; **священнику Володимирові Дебеляку**, клірикові нижнього Преображенського храму кафедрального собору Святої Трійці в Луцьку, 14 вересня – 10 років священничого служіння; **священнику Іванові Зеленку**, настоятелю парафії Святителя Василя Великого в Старій Вижівці, 17 вересня – 30 років; **священнику Ігореві Фесині**, настоятелю парафії Покрови Пресвятої Богородиці в Нововолин-

ську, 23 вересня – 10 років священничого служіння. **Щиро вітаємо священнослужителів і мирян! Божого благословіння, міцного духовного й тілесного здоров'я та всіляких газдрів!**

ОФІЦІЙНО

Священника Олега Корчинського звільнено від обов'язків настоятеля парафії Апостола Андрія Первозваного в с. Дубова Корчма Горохівського дек.,

а **священника Андрія Шака** призначено на цю посаду (укази № 48, 49 від 16 червня 2011 р.).

Ігумена Якова (Мільяна) звільнено від обов'язків намісника монастиря Святителя Миколая Чудотворця в с. Жидичин Ківерецького дек., а **ігумена Константина (Марченка)** призначено на цю посаду (укази № 50, 52 від 20 червня 2011 р.).

Ігумена Константина (Марченка) звільнено від обов'язків настоятеля парафії Успіння Пресвятої Богородиці в с. Сокол Рожичанського дек., а **ігумена Якова (Мільяна)** призначено на цю посаду та намісником монастиря Успіння Пресвятої Богородиці у цьому селі (укази № 51, 53, 54 від 20 червня 2011 р.).

Священника Олега Чвирия звільнено від обов'язків настоятеля парафії Успіння Пресвятої Богородиці в с. Духче Рожичанського дек. і призначено настоятелем парафії Преподобного Іова Почаївського в с. Човниця, Преображення Господнього в с. Озеро й Успіння Пресвятої Богородиці в с. Гайове Ківерецького дек. (укази № 55, 56 від 24 червня 2011 р.).

Ігумена Якова (Мільяна) призначено настоятелем парафії Успіння Пресвятої Богородиці в с. Духче Рожичанського дек. (указ № 57 від 24 червня 2011 р.).

Священника Сергія Медведєва призначено настоятелем парафії Апостола Андрія Первозваного в Луцьку (указ № 58 від 14 липня 2011 р.).

Хай славить Господа й на Небі

12 серпня Всевишній покликав в інший світ Тетяну Назарівну Толочко, багаторічного керівника хору Центру християнського виховання дітей та молоді при Волинській духовній семінарії.

Народилась пані Тетяна 19 березня 1935 року в Польщі, у сім'ї, де всі шанували пісню. При Хрещенні отримала ім'я Текля. Довгими зимовими вечорами чи у вечірні літні години, коли усі збирались після трудового дня, мати починала заспів і вся сім'я підхоплювала пісню. В тому числі Тетяна. Співала з того віку, скільки пам'ятала себе.

У 1958 році за фахом «хорове диригування» закінчила Львівське музично-педагогічне училище, а в 1969-му – Дрогобицький педагогічний інститут. У трудовій книжці мала лише два записи: у 1958 році прийнята і в 1997-му – закінчила трудову діяльність у Луцькому педагогічному коледжі. 39 літ викладала хорове диригування та методику музичного виховання дітей. Перебуваючи на пенсії, але залишаючись одним із кращих методистів країни, неодноразово запрошувалась Волинським обласним навчально-методичним центром післядипломної освіти педагогічних кадрів для читання курсів учителям.

У грудні 1992 року в недільній школі при Волинській духовній семінарії пані Тетяна створила дитячий хор. Спочатку це був тільки хор хлопчиків, який згодом переріс у мішаний чотириголосий. Колектив швидко набув дово-

лі високого виконавського рівня. Здобутками хору стали духовні піснеспіви: фрагменти Літургії, твори Д. Бортнянського, П. Чайковського, К. Стеценка, М. Лисенка, А. Вахнянина, Ф. Шуберта... Поряд з тим діти виконували народні пісні, колядки, щедрівки, пасхальні тощо. Концертна діяльність хору була насиченою. Він став окрасою багатьох церковних та громадських свят міста, брав активну участь у фестивалях, конкурсах, благодійних акціях. Прищеплена Тетяною Назарівною любов до музики спонукала багатьох вихованців отримати професійну музичну освіту, стати педагогами.

Разом із чоловіком Миколою Антоновичем, також викладачем педагогічного коледжу, виростила двох доньок, які теж здобули музичну освіту.

Її подвижницьку працю високо поціновано. Пані Тетяна – відмінник народної освіти, відзначена великою кількістю грамот облдержадміністрації, Міністерства освіти, орденом Трудової слави III ступеня, іншими нагородами. За заслуги перед УПЦ КП удостоєна благословенної грамоти Патріарха Київського і всієї Русі-України Філарета, ордена Великомучениці Варвари.

Архієпископ Луцький і Волинський Михайл, духовна консисторія висловлюють співчуття рідним і близьким спочилих та просять підносити молитви до Всевишнього за упокоєння їхніх душ, прощення гріхів і життя вічне.

ОГОЛОШЕННЯ

Слухайте самі, радьте іншим!

Щонеділі о 7.30 – православна передача «Благо» на радіостанції «Сім'я і дім» (102,4 МГц). Автор і ведучий протоієрей Віктор Пушко пропонує розповіді про свята

й тлумачення недільних євангельських читань (рубрика «Слово душпастиря»), спілкування зі священнослужителями та мирянами на актуальні теми («Варто дослухатись»), а також церковні вісті, анонси тощо.

• Якщо Ви бажаєте отримати відповіді на запитання, практичні поради з християнського життя, почути змістовне тлумачення Біблії, – запрошуємо в нижній храм кафедрального собору Святої Трійці на **духовні заняття протоієрея Юрія Близняка**. Початок о 15 годині щонеділі.

• У Луцьку, по просп. Волі, 2 працює **єпархіяльний оптовороздільний склад-магазин**. Тут можна придбати всю церковну утвар, ікони, священничий одяг, богослужбову та іншу духовну літературу тощо. Магазин працює в понеділок–п'ятницю з 10 до 18 год, в суботу – з 10 до 15 год. Обідня перерва з 13 до 14-ї. За до-

відками звертатися до Богдана Тишкевича, тел. (066) 217-25-58.

• Виконуємо **реставрацію та розпис** храмів, а також реставрацію, позолоту, посріблення євхаристійних наборів: чаш, дискосів, лжниць та іншого церковного начиння. Тел. (050) 660-53-19.

ПАЛОМНИЦТВА

25 вересня – до святинь Рівенщини: монастир у Дермані (п'ять чудотворних ікон і цілюще джерело) – собор в Острозі (мирооточива ікона) – монастир у Межиріччя (чудотворна ікона) – джерело Св. Миколая в Гільчі – монастир у Городку (чудотворна ікона, частинка гробу Богородиці). Зголошуватися: на першу поїздку – до 23 серпня, на другу – до 24 вересня. Виїзд о 6.30. Повернення – о 22.00. Вартість поїздки 80 грн.

26 серпня, 2 жовтня – до святинь Володимир: собор і монастир Різдва Христового – Юр'ївська церква – Василівська церква – Успенський собор – Зимнівський монастир. Зголошуватися: на першу поїздку – до 25 серпня, на другу – до 1 жовтня. Виїзд о 7.00. Повернення – о 19.00. Вартість поїздки 65 грн.

30 серпня, 24 вересня – до почаївських свя-

тинь: Почаївська лавра – монастир Святого Духа (колишній лаврський скит) – монаше кладовище – джерело Праведної Анни. Зголошуватися: на першу поїздку – до 29 серпня, на другу – до 23 вересня. Виїзд о 6.30. Повернення – о 19.00. Вартість поїздки 75 грн.

18 вересня – до святинь Львова. Зголошуватися до 17 вересня. Виїзд о 6.30. Повернення – о 23.00. Вартість поїздки 130 грн.

25 вересня – 2 жовтня, 27 листопада – 4 грудня, 28 грудня – 5 січня 2012 р. – до Святої Землі (проща «Дорогою Ісуса Христа» провадиться за благословіння Патріарха Філарета): Хайфа – долина Армагеддон – Назарет – Кана Галілейська – гора Фавор – біблійна Галілея – Ярденіт – гора Сіон – Ейн-Карем – Віфлеєм – Єрусалим – Віфанія – Юдейська пустеля – Єри-

хон – Мертве море – Лідда – Кумран. Зголошуватися не пізніше 30 днів до кожної поїздки.

27 вересня – до Маняви (Івано-Франківська обл.): скит – джерело «Сльоза Божої Матері» – водоспад Святого Духа – джерело Святого Духа. Зголошуватися до 25 вересня. Виїзд – 26 вересня о 23.30. Повернення – 27 вересня о 23.30. Вартість поїздки 200 грн.

9 жовтня – до святинь Києва: Печерська лавра – Феодосіївський, Введенський, Видубицький, Іонівський, Михайлівський Золотоверхий монастирі – Андріївська церква – Володимирський собор (Патріарша Служба). Зголошуватися до 7 жовтня. Виїзд – 8 жовтня о 23.30. Повернення – 9 жовтня о 23.30. Вартість поїздки 220 грн.

10–16 жовтня – до святинь Грузії: Мцхета

– Тбілісі – Телаві (Кахетія) – Сірнагі – Ахалціхе (Месхетія). Зголошуватися до 1 жовтня.

10–18 жовтня – до святинь Європи: Польща, Чехія, Австрія, Італія. Зголошуватися до 20 вересня.

28 жовтня – 7 листопада – до Святої Землі. Крім зазначеної вище програми, додається поїздка на гору Синай (Єгипет). Зголошуватися до 28 вересня.

14–21 листопада – до святинь Великобританії. Зголошуватися до 20 жовтня.

Виїзд на всі прощі – від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Докладніша інформація та реєстрація – у паломницькому центрі єпархії «Осанна» (керівник Лариса Савчук) за тел. (0332) 71-83-77, (050) 812-09-79.

Шановні читачі, дорогі брати і сестри! Не використовуйте наш часопис у господарських цілях. Якщо газета Вам уже не потрібна – передайте її ближнім або в бібліотеку

Свідоцтво про державну реєстрацію:
ВЛ № 219 від 03.08.2004 р.
Друк: ПРАТ «Волинська обласна друкарня»
Луцьк, просп. Волі, 27. Тел. (0332) 24-25-07
Наклад 3500 пр. Ціна за домовленістю
Зам. № 3861

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Часопис Волинської єпархії Київського Патріархату

Передплатний індекс 91241

Засновник і видавець –

Управління Волинської єпархії Української Православної

Церкви Київського Патріархату

www.pravoslavja.lutsk.ua

Адреса редакції: 43025 Луцьк,

Градний узвіз, 1. Тел./факс: (0332) 72-21-82

pres-sluzhba@ukr.net

Головний редактор Андрій ГНАТЮК

Редакція:

протоієрей **Віталій СОБКО** (заст. головного редактора), **Віктор ГРЕБЕНЮК** (літературний редактор і коректор), **Валерія ЛЕСЮК** (відповідальний секретар), **Олександр БІЛЬЧУК** (верстка, «НІЦІАЛ»), **Галина МЕЛЬНИК** (набір).

При використанні матеріалів часопису для публікації в інших ЗМІ посилання на нього обов'язкове. Редакція не завжди поділяє позиції авторів публікацій, які несуть відповідальність за достовірність поданої інформації, та залишає за собою право редагувати матеріали або не друкувати їх зовсім. Рукописи не рецензуються і не повертаються, листування з читачами – тільки на сторінках газети.